

ՍԵՒ ՕՐԵՐ
ԿԵՍԱՐԻՈՅ ՆԱԽՃԻՐՆԵՐԸ

ԷԶԵՐ ՕՐԱԳՐԵՍ

Գրեց՝ ՀԱՅԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Այս տարի Դամասկոսի կեսա-
րիայ Հայր. Միսթան հրապարակ
հանած պատի օրացույցներու ճակա-
տը զարգացող հինգ լուսանկարները
ինչ ապամայ վերջին կուտան 1915-
էն 1918 տարիներու սարսափելի ան-
ցուցարձեւներու տխուր յիշատակները:

Նոյն թուականին նոր եկած կա-
ռավարիչ Միսթան օր կատարեալ
հայտնաց մէր. ինչպիսիք քննու-
թեան համար ժամատարմա քօման-
տանի Լուսթիի գլխաւորութեամբ
քննիչ մարմին մը կը խրկէ Էփէրէկ-
օրուն քննութեան արդիւնքը ան-
նպատակ կըլլայ Էփէրէկի հայտնութեան:
Սոյն քննիչ մարմինի կեսարիա
պալէն քանի մը օր վերջ սկսան հե-
տզնետէ կեսարիա բերուիլ հայ կա-
յանաւորներու խումբեր հետիտն ու
իրարու շղթայուած ու իրենց առ-
ջեւէն եւս էջերու վրայ բողոքուած
հայերու քովէն վառուած ամէն տե-
սակ զէնքեր, մօտաւորապէս կեսա-
րիայ թուրքերը գրգռելու մօտք:

Պէտքէն վերջ Էփէրէկի հայու-
թեան արգիւտուած էր զուրս ելլալ,
ուստի ամէն օր եկող թուրքեր նոր
նոր տեղեկութիւններ կը բերէին,
խուզարկութիւններու, ձեռքարկու-
թիւններու ձեռք և ասանքներու
մօտին:
Առաջին օրերուն միայն արկա-
ծամա՛հ եղած Բօշանի Գէորգը մը-
տածող կեսարիացին, սկսաւ մտա-
ծել նաեւ իր վրայ, զուշակելով թէ՛
մօտ օրէն Էփէրէկի թունաւոր մի-
նջուրտէն պիտի վարակուի նաեւ
կեսարիան, ամէն մարդ շուկայ կեր-
թար ոչ թէ գործի կամ առեւտուրի
համար, այլ Էփէրէկի մասին նոր լուր
մը առնելու:
Եկող նոր լուրերը աւելի մտա-
հափէլ էին որովհետեւ շատ մը հայե-
րու քովէն զտնուած զէնքերուն
ո՛ւրիշ առած ըլլալին հարցուած եւ
անոնք ալ, կեսարիայ Հնչակեան
կուսակցութեան գնած ըլլալին
խոստովանած էին:
Նոյն առաւօտուն մինչ մենք
առկաւին նոր լսած կը խօսակցէինք

տարաբախտ կարապետ ճամբեանի
վաճառատունը քանի մը հոգիներու
հետ մէկէն ներս մտաւ իրանոսեան
վաճառատան նախկին տնօրէն Վար-
դերէս Արմէնեան և ըսաւ թէ հն-
չակեան կուսակցութեան գործիչ -
ուսուցիչ Մինաս Մինասեան ձերբա-
կալուած է:

Նոյն օրը լսեցինք նաեւ թէ հն-
չակեան գործիչ Մինաս՝ կուսակցա-
վայել զաղտնապահութեամբ մի մի-
այն ապստակի մը փոխարէն խոստո-
վանած է ամէն բան և կառավա-
թեան յանձնած է կուսակցութեան
վերաբերեալ բոլոր աօքիւմները:
Ուստի կանապաւ կրէտէրի Ձէքին
ևս իր կարգին նախ բանալ տալով
կուսակցութեան միջոցաւ զէնքերու
տեսակը, Մինասեանին կարգալ
կուտայ ծախուած անուանացանկը
այն մարդոց ուր կարգալ գրուած էր
զնոյնին անունը, զէնքին տեսակը և
թիւը:

Երբ կը հարցուն թէ ուրիշ ստա-
ցած էին այսքան զէնքերը, Մինաս-
եան խկոյն ուրիշ տեսակ մը բա-
նալով կը կարգալ անունները բոլոր
մարդոց որոնք անխոհեմութիւնը
գործալ էին իրենց շատ մը դժուա-
րութիւն երով հայթայթած զէնքերը
հնչակեաններուն ծախելու:

Ուստի նոյն զէնքեր իսկ ձերբա-
կալուցան թարուածին Պէտէկեան,
վահան Բեանեան, վահան Զա-
բուգեան ու հետագայերով Պօլսէն
Բերել տունին նաեւ խեղճ վահան
ճամբեանը որոնք զէնք ծախած
էին հնչակեաններուն:

Արդար ըլլալու համար ըսեմ թէ
բոլոր իր կուսակցական ընկերները
նոյն իսկ իր ծնողքը անիծեցին Մի-
նասը ու նոզկանքով ինչեցին իր ա-
նարժան անունը:

Նոյն օրերուն տակաւին նոր ե-
կած կառավարիչ Միսթան, խորա-
մանկութեամբ կը հարցունէ իտարէր
ժողովի անդամ կարապետ ճամբե-
անի թէ՛ եթէ ինք ալ ունի արգի-
ւտուած զէնք, առանց մէկը իմանալու
թող իրեն յանձնէ. ան ալ իր կարգին
պատասխանած է (ոչ ունիմ եւ ոչ
ալ կը փափաքեմ ունենալ այդ աե-
սակ զէնք):

Այդ թուականներուն ստորագ-
րեալ ալ Դաշնակցական կուսակ-
ցութեան կը պատկանէին ըստ կառա-
վարական հրահանգի պէն կուսակ-
ցութիւն պէտք էր երկու պատգա-
խանաւոր անձերու անունները տար
կառավարութեան. ուստի իբր այդ
իւ մ Տօքթ. Խաչիկ Տամսմանի
անունը տրուած էր: (Շար)

LE DANUBE
SOCIÉTÉ ANON. D'ASSURANCES GÉNÉRALES
Fondée à Vienne en 1867
Տ Ա Ն Ի Ի Պ
Ընդհանուր Ապահովագրական
Անանուն Ընկերութիւն
Հիմնեալ 1867-ին
ԴՐԱՄԱԳՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՆՈՍԻ ԴՐԱՄ ԲՈՒԿԻ ՖՐԵ. 36,000,000
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆ ԴՐԱՄԱԳՆՈՒԹՅՈՒՆ » » 218,000,000
Բ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ ԻՎԵՐՎՃԱՐՈՒԹՅՈՒՆ » » 388,000,000
Տ ա մ ի լ ա ի
Աւստրիական արհմիութեան, ամենամասա-
ւոր պայմաններով կ'ապահովեն կեանքի եւ ար-
կածի ապահովագրութիւններ,
Ինչպէս նաեւ արհմիութեան ամբողջական եւ մաս-
նակի ցկացող վիճակի մէջ գնումներուն եւ հիւան.
գուրեման հետեւանքով անկարող անձանց
ապահովագրութիւններ:

ՍԻՎԱՐԵԹԻ ԵՒ ԾԽՂՈՍԻ ՄԻԾ ԳՈՐԾՈՒՄԸ
Մ Ա Թ Ո Ս Ե Մ Ն
Ծ Խ Ե Ծ Ե Զ
իր ամենաընտիր եւ հոտաւէտ սիկարէթները
Բոյալ Սաքսոն Վեգի
ՀԱԼԵՊ ԵՒ ՆԱԿԱՐԻՈՒՆ ԱՋԲԸ ԸԼՈՅՍ
ՍԻԵԼ ԲԼԱՐԻՃ
ՄԱԲՈՐ ԵՒ ՕԴՂՈՒՆ ՍԵՆԵԼՆԵՐՈՎ
ՀՎԵՂԻ ԵՒ ՆԱԿԱՐԻՈՒՆ ՀՐԿՈՐԴԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ՆԱԿԱՐԻՈՒՆ
ՍԵԾ ՊԱՆԴՈՎ
ՍԻԵԼ ԼՈՒԼԵՆԱՆ ԶԱԼԼԷ
Օրէնամեցէի Հալիկ Հայկական համալսարան
ՕՐԵԼ ԼԻԲԱՆԼԸ
Հիմնադրականներուն կէս գին գիշերելու
Դիւրեւթիւններ մասնաւոր առեւ ուղղութիւն
Տէր և անօրէն Գ. Գ. ԳՈՎԱԿԻՍԻԱՆ
ՍԻԵԼ ԼԻԼԻԻՍ - ԶԱԼԼԷ
Տէր ԵՒ ՏՈՐԵԼԻ Գ. ՊԱՆԶՈՒՆԵՆ
Կեդրոնական ամենազիջեցիկ դիրքով մայր. քաղաքին նոր կահուորւմ
մարտի եւ անթօրի սպասարկութիւն եւ դիւրաւ առաջին գին Սեւեռեան եւ
Եւրոպական համեմատելի ծախքով ինչու համար յատուկ որ դիւրութիւն
ՀԱՆՈՒՄԱՆ ԵՒ 1-մաքրութիւն, 2-մաքրութիւն, 3-մաքրութիւն:

ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ
Բնիկ Նաճարեցի Փանոս Աւե.
տիտեան կը փնտռէ ըր քայլը ՍԻՐԱ.
ՆՈՒՇ ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ը. հայրը Աւեալի
մայրը Թամա, հղբայրը Փանոս
Ատանայի մէջ Դէորդ եպիս. Արա.
լանեանի ձեռամբ ամուսնացած և
ապա Ամերիկա գացած է: Գիտցող-
ներէն կը խնդրուի լուր տալ խըմ.
բազուկեան հասցէով:
Ամերիկայի թերթերէն կը խնդ-
րուի արտասպիւլ, բարեսիրտար:
Փնտեցէի ամէն ճեղ
իր նմանը չ'ունեցող
"ՔԻԻԲԵՐ,"
Հոս Գերմանական գաւթեղբոր
Սուրբոյ և Լիբանանի
Միակ ներկայացուցիչ
Մ. ՏԱՄԱՍԵԱՆ
10 Սուրբ - Սուրբօք
Պէյրուս
ՏՕԲԹ. Ա. ԳՈՒՅՈՒՄԱՆ
ՎԱՅՏԱԼ ՍԱՍՆԱԳԷՏ
Ներքին, կանանց, մանկանց, ալիք
և վերնաշաւան հիւանդութեանց
վերջին մէջոտն ու կը դարձան
հին եւ նոր ՁԵՐՄԱՄԻՉՈՒԹԻՒՆԸ,
ՍԻՖԻԼԻՍԸ
Հարեմ քրի օրերը ձի
Իր դարձանապոյսը կը գտնուի
Սէն Լու փողոցը (Եւրէֆիէ)
ՏՕԲԹ. Թ. ԳՈՎԱՍՏՓԵԱՆ
ՎԱՅՏԱԼ
ԱՏԱՍԵՆԱԲԱՅԺ
Խնամքով և կատարեալ ձեռն.
հասութեամբ կը դարձան աղաւթի
վերաբերեալ ամէն տեսակ հիւան.
գուրեմներ:
Կը պատրաստէ ոսկրէ և ոսկի
արուեստական աղաներ:
Հափաւոր գին, արագ եւ մա-
քուր գործ:
Պատրաստ-ձովգանի Պէյրուս
Ատամնարդ
ՏՕԲԹ. ՄԱՐՏԻՈՍ ՊԱՐՈՆԵԱՆ
Կատարեալ խղճամտութեամբ
կը դարձան. ԱԿՈՒՅԻ և ԲԵՐԵՆ
հիւանդութիւններ, եւ կը շնոր-
հակէ ոսկրէ ամէն տեսակ աղաներ:
Հասցէ՝ ԲԻԼ ԲԱՍԹԵՍԻ
Պէյրուս (Եւր Լու Լիւի կից)
Ա. Հ. ՀԱՃԻՊԱՆԵԱՆ
ԵՐԵՐԶ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԴ
ԳՈՂԱՐԱՎԱՅԱԾ
Սոք Բաաա Հանի Թիւ 84
Գէյրուս

218
կի մը կոխելով:
Գօլթի հարցում մը պիտի ընէր հօրը... բայց
Շանթըքօք կտրուկ շարժումով մը լուրիւն պար-
տագրեց անոր:
Մատի-ժան սենեակէն ներս մտաւ:
Անմիջապէս գաղտնի ոստիկանը հարցուց.
— Մինչև մառանը դու'ն ընկերացար, օգային
կազմի համարացոյցը փոխելու համար եկող պաշտօն-
եաներուն:
— Այո պարոն:
— Բոլորին մնացի՛ր:
— Միայն քանի մը վարկեան... Շուտով վեր ե-
լայ, որովհետեւ խորովածը կրակին վրայ էր:
Շանթըքօք յանքերը պոստեց:
Տիկին Կօթի թուրանակեց:
— Կարծեսի թէ անպատեհութիւն մը չկար այդ-
պէս ընելու մէջ... Կազմի ընկերութեան պաշտօն-
եաները բարի մարդիկներ կ'ըլլան:
Այո, եթէ անոնք կազմի ընկերութեան պաշտօն-
եաներ են, պատասխանեց զաղտնի ոստիկանը,
ծա'ր շեշտով մը:
Մատի-ժան զգաց թէ ծանր յիշալ մը գործած
էր, և գլուխը խոնարհեցուց:
— Երթանք նայինք, որոնք զաղտնի ոստիկանը
եւ աւելցուց:
— Բիւռ, դուն քու պաշտօնիդ գլուխը անցիր,
իսկ դուն, Մատի-ժան ինձի ընկերացիր, որովհետեւ
անկապած հարցումներ ունիմ քեզ ուղղելիք և դուն
ներկայ պէտք ըլլաւ, որպէսզի պատասխանես անոնց:
— Ելեք տրակաւութիւնը վերստին եկաւ, յայտա-
բարեց խոհարարուհին, վառարանէն կրկին անգամ
հեռանալ ստիպուած ըլլալու գաղափարէն ջգայացած:

219
— Ատիկա կարեւորութիւն ունի... յարեց զաղա-
նի ոստիկանը, ախպի շեշտով մը, որուն կարելի
չէր պատասխանել:
— Իսկ խորովածս:
— Առանց քեզի կ'եփի:
— Սակայն չափէն աւելի կ'եփի:
— Հոգ չէ, մենք ալ նուազ կ'ուտենք:
Ընկերակցութեամբ ժաքի և Գօլթի, որոնց եր-
կուքն ալ անհամբեր վիճակ մը ունէին, զաղտնի
ոստիկանը մտանք ուղղութեամբ:
Մատի-ժան անոնց հետեւեցաւ... և գաւիթին
մէջէն իր ամուսնուն առջեւէն անցած միջոցին փսփ-
սաց:
— Տէրերնիս դժգոհ երեւոյթ մը ունի:
— Իրաւունք ունի... երկուքս ալ անխոհեմ
գտնուեցանք:
Բանի մը երկվայրկեան յիտոյ, Շանթըքօք, աղ-
ջիկը, լրարեւր և խոհարարուհին մտանք կը մտնէին:
Գաղտնի ոստիկանը կազմի կողքը դարձուց...
Մառանք ըստ բաւականին լուսաւորուեցաւ, թող
տալով զաղտնի ոստիկանին որ իր խուզարկութիւնը
կատարէ:
Շանթըքօք յառաջացաւ դէպի համարացոյցը... և
ակնաւ շնոր կ'ուղեւորուց, և խոր լուրթեան մը մէջ
մտիկ ըրաւ:
Ժամացոյցին թիւթէ թիւթ թաքը իր ակնաւին
հասաւ... Կրկին մտիկ ըրաւ, յիտոյ ժաքի, Գօլթի
ու Մատի-ժանի դառնալով, ցրտորէն յարեց:
— Մէջը ուսմը մը կայ:
— Ո՛ր մը մը, կրկեց Մատի-ժան անարկած:
Եւ ինքզինքը օճառի անտուկի մը վրայ նետեց,
որ իր ծանրութեանը տակ կ'եցնաւ:

Մի. Մեօտըն դարձաւ ինքնադատ
Բոսնի, 13 (Գ) — Մի. Մեօտըն բաւական լուրջ կերպով հի-
ւանդացաւ վերջին օրերս պիւսիլիէն պատճառաւ չափազանց զրա-
ղած ըլլալով հետմ: Հասցէն պիւսիլիէն երեսկայանական մի-
ղովմէ պիւսի երեսկայանէ Մի. Կրէնմա:
Մի. Մեօտըն դարձաւ ինքնադատ
Բոսնի, 13 (Գ) — Մի. Մեօտըն բաւական լուրջ կերպով հի-
ւանդացաւ վերջին օրերս պիւսիլիէն պատճառաւ չափազանց զրա-
ղած ըլլալով հետմ: Հասցէն պիւսիլիէն երեսկայանական մի-
ղովմէ պիւսի երեսկայանէ Մի. Կրէնմա:

ՀԱՅԻՐԱՆ ԱՐԱՐԱՏ
ՊՈՐԻՃԻ ՎՐԱՅ
ՀԱՅ
ԿԵՍՏՐԻՆ ԵՒ ԻՐԻՊՈՒՄԸ
(Ամսականով 11 ոսկի սրկն.)
ԻՄԻՉԲ - ԱՄԷՆ-ՏԵՍԱԿԻ ՄԱՋԱՅՈՎ
Կատարեալ Մաքրութիւն
Տէր և Տնօրէն
ԲԱՐԹՈՂԻՄԵՍ ԹԵՐԶԵԱՆ
Տպարկական եւ Տուփի գործ
Եթէ ունեւաք առանց վարանելու
դիմեցէի «Լիբանան» տպարան:
ՄԵՐ ԲԱՅԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ
«Լիբանան» յարգելի բա-
ժանորդներէն կը խնդրուի իրենց
բաժանորդագրութեան հաճելի
մատիկ:
ԼԻՐԱՆԱԼ ԿԸ ԾԱԽՈՒԹԻ
Անանեան Գրատուն Պէյրուս
Մ. Նաճարեան Եւ Նոյն
Տօնիկեան Գրատուն Եւ (Բէր)
Բարեկ Շահինեան Դամասկոս
Կ. Տէմբեկեան (Հալէպ)